

20.04.2023

Tuusulan kunta
PL 60
04301 Tuusula

**Keski-Uudenmaan alueellisen vastuumuseon lausunto Jokelan
Asemapolun alueen asemakaavan muutokseen nro 3634; muutettu
osallistumis- ja arviointisuunnitelma sekä kaavaluonnos**

HEL 2022-012845 T 10 03 01

Tuusulan kunta on pyytänyt Keski-Uudenmaan alueelliselta vastuumuseolta lausuntoa Jokelan Asemapolun asemakaavan luonnoksesta. Museo tarkastelee hanketta perustehtävänsä mukaisesti kulttuuriympäristöjen sekä maiseman vaalimisen näkökulmasta ja lausuu kantanaan seuraavaa.

Asemakaavan muutos koskee Jokelan taajamakeskustassa pääradan tuntumassa sen koillispuolella raideliikennealuetta, yhdyskuntateknistä huoltoa palvelevien rakennusten ja laitosten korttelialuetta, yleistä pysäköintialuetta, istutettavaa puistoaluetta sekä katualueita. Kaavaratkaisu mahdollistaa asuinkerrostalorakentamisen lisäyksen, tele- ja tietoliikenneverkon kehittämisen, liityntäpysäköinnin tehostamisen sekä myös siihen liittyvän jalankulun ja polkupyöräilyn liikkumisverkon kehittämisen.

Alue sijaitsee Jokelan taajamakeskustassa rajautuen lounaassa selkeästi leveään pääradan rata-alueeseen. Luoteisosassa Asemakujan ja Puhelinkujan liittymän tuntumassa on laaja maantason pysäköintialue. Alueen pääosa muodostuu käyttämättömästä raideliikennealueesta. Niityn lounaisosassa rata-alueen tuntumassa on hiekkapintainen jalankulun ja pyöräilyn reitti. Sen varressa on muutama varaston perustus alapohjan osineen sekä nykyinen VR-yhtymän omistuksessa oleva muu liikenteen rakennus. Kaava-alueen keskiosassa nykyisellä ET-korttelialueella Puhelinkujan päätteessä on toimistorakennus, jonka käyttöön sisältyy myös telemaston laiteloja. Rakennuksen vieressä on noin 40 metriä korkea harustamaton tele- ja tietoliikennemasto.

Kaava-alue liittyy kaakkoispuolellaan Tikuntekijänpolun kohdalla Jokelan teollisuusalueen valtakunnallisesti merkittävään rakennettuun kult-

20.04.2023

tuuriympäristöön. Siihen kuuluu tulitikkutehdas, joka aloitti toimintansa Jokelassa 1933 ja seuraavana vuonna valmistui tehdasrakennus rautatien varteen. Tehdas laajeni nykyiseen kokoonsa vuoden 1964 suunnitelmilla. Suomen suurimman tulitikkutehtaan toiminta päättyi 1980-luvun alussa ja nykyisin tehdasrakennus on Jokelan vankilan käytössä.

OAS-lausunnoissaan museo totesi, että Jokelan teollisuusalueen valtakunnallisesti merkittävä rakennettu kulttuuriympäristö -rajaus sijoittuu kaava-alueen eteläosaan. Tämän johdosta kaavahankkeen vaikutusarviointia, sekä rakentamisen määrää ja laatua tuleekin tarkastella erityisesti ottaen huomioon entisen tulitikkutehtaan (nykyisen Jokelan vankilan) alue.

Kaava-alue rajautuu Tikuntekijänpolun katualueen kaakkoisreunaan. Siten Tikuntekijänpolku on suunnittelun kohteena, mutta ei kadun kaakkoispuoli. Nykyiseen Jokelan teollisuusalueeseen kuuluu vähäisesti myös Tikuntekijänpolun lisäksi sen luoteispuolta. Tikuntekijänpolun varteen ei esitetä kaavassa rakentamisen paikkoja eikä katuverkon linjauksia tai sen liittymää Tehtaantiehen muuteta, mutta Tikuntekijänpolun katualueen leveyttä kasvatetaan luoteeseen liityntäpysäköintipaikkojen sekä jalankulun ja polkupyöräilyn kaistojen lisäämiseksi. Myöskään RKY-alueella vähäisesti sijaitsevaan rataliikenteen tekniiseen rakennukseen vuodelta 1991 ei kohdistu muutoksia.

Kaavaratkaisun toteuttaminen muuttaa rakentamatonta, toteutumattonta, vajaakäyttöistä, väljää ja vehreää ympäristöä asuinkäyttöiseksi alueen parhaalla paikalla. Pääosin 5–7-kerroksiset asuinkerrostalot 1. kerroksen liiketiloineen muuttavat keskusta-alueen radan koillispuolesta osaa yhdyskuntarakenteena selkeämmäksi ja tiiviimmäksi rakennetuksi ympäristöksi, enemmän osaksi Jokelan keskustaa. Ympäristökuvallisesti ja historiallisesti merkittävä kulttuuriympäristö Jokelan teollisuusalue ovat jatkossakin näkyvä osa Jokelan keskustaa. Kaava-alueen rakentamisen kerrosluvut pienenevät pohjoisen ja kaakon puolella, mikä liittyy uuden rakentamisen kokonaisuuden ympäröivään keskimäärin matalampaan rakentamiseen. Samoin rakennusten kokonaisuus on suunniteltu kapearunkoisten pistetalojen polveilevana ketjuna, joka edistää myös liittymistä ympäristöön, joka on osin pienimittakaavaista. Kaavaehdotuksen julkisivujen värejä ja materiaaleja sekä kattomuotoja koskevat määräykset ohjaavat kaavan perusteella suunniteltavan rakentamisen liittymään osaksi rakennettua ympäristöä. Julkisivun tiilimateriaaleissa haetaan yhteyttä alueen vanhoihin teollisuusrakennuksiin. Korttelin pääasiallinen julkisivumateriaali on paikalla muurattu tiili. Kaavamääräysten toteuttaminen vaikuttaa rakennusten yhteensopivuuteen rakennettuun ympäristöön.

20.04.2023

Suhteuttaen kaavaratkaisun määräyksillä ohjattuja vaikutuksia kulttuuriympäristön reunaehtoihin, katsoo Keski-Uudenmaan alueellinen vas-tuumuseo, ettei hankkeella ole sellaisia vaikutuksia, että museolla olisi tarve esittää ohjaavia kommentteja asemakaavaluonnoksen suhteen.

Lisätiedot

Juha Vuorinen, tutkija, puhelin: 310 36940
juha.h.vuorinen(a)hel.fi

Kulttuuriympäristötiimi, kulttuuriympäristöpäällikkö

Helsingin kaupunki
Kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala
Kulttuuripalvelukokonaisuus
Kaupunginmuseo
Kulttuuriperintöyksikkö
Kulttuuriympäristötiimi,
kulttuuriympäristöpäällikkö

Lausunto

4 (4)

20.04.2023

Sari Saresto
kulttuuriympäristöpäällikkö

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu.

Postiosoite
PL 17401
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
kulttuurijavapaa-aika@hel.fi

Käyntiosoite
Aleksanterinkatu 16
Helsinki 17

Puhelin
+358 9 310 1060
Faksi
+358 9 310 36664

Y-tunnus
0201256-6

Tilinro
fi0680001200062637
Alv.nro
fi02012566